

Prof. dr hab. Maria Kózka
Konsultant Krajowy w dz. pielęgniarstwa
31-501 Kraków, ul. Kopernika 25
e-mail: maria.kozka@uj.edu.pl

Kraków; 2022-01-24

**Szanowna Pani
Dr n. o zdr. Gabriela Hofman
Przewodnicząca Rady
Szczecińskiej Izby Pielęgniarek i Położnych**

Szanowna Pani Przewodnicząca,

W odpowiedzi na pismo z dnia 15.10.2021 r. (znak pisma: SIPIP/VII-14/583/21) w sprawie kompetencji pielęgniarki do usuwania wkłucia centralnego przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Zgodnie z art. 4 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 roku (Dz. U 2011, Nr 174, poz. 1039 z późn. zm.) wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na: 1) rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta; 2) rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta; 3) planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem; **4) samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych; 5) realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji.**

Zakres samodzielnych świadczeń udzielanych przez pielęgniarkę reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 roku w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U 2017, poz. 497). Z przywołanego rozporządzenia wynika, że pielęgniarka może udzielać samodzielnie bez zlecenia lekarskiego świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych **zgodnie z posiadaną wiedzą i umiejętnościami nabytymi po ukończeniu szkoły pielęgniarzkiej.** W ramach

kształcenia podstawowego (studia I i II stopnia) jest realizowany program studiów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 roku *w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego* (Dz. U.2019, poz. 1573). Program studiów realizowany na podstawie obowiązującego standardu kształcenia przygotowuje absolwentów **do zakładania i usuwania cewnika z żył obwodowych, monitorowania i pielęgnowania miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego**. Wobec powyższego pielęgniarka po studiach licencjackich i/lub magisterskich nie jest przygotowana do samodzielnego usuwania wkłucia centralnego, a jedynie do jego monitorowania i pielęgnowania.

Również pielęgniarka, która ukończyła program specjalizacyjny z dziedziny pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki zatwierdzony przez Ministra Zdrowia z dnia 19.08.2015 roku i uzyskała tytuł specjalisty w tej dziedzinie nie jest przygotowana do usuwania wkłucia centralnego. Bowiem w programie specjalizacyjnym znajduje się zapis, że **pielęgniarka asystuje przy zakładaniu dostępu do naczyń centralnych, pielęgnuje miejsce założenia cewnika naczyniowego oraz stosuje metody zapobiegające zakażeniu i wykrzepianiu krwi w świetle cewnika**.

Zakładanie dostępu centralnego jest procedurą wykonywaną przez lekarza i również jej usunięcie należy do lekarza.

Podsumowując stwierdzam, że aktualnie obowiązujący stan prawny wskazuje, że pielęgniarka bez względu na poziom ukończonego kształcenia zawodowego (licencjat pielęgniarstwa/magister pielęgniarstwa) i rodzaj kształcenia podyplomowego (kurs kwalifikacyjny/specjalizacja) nie posiada uprawnień do samodzielnego usuwania dostępu centralnego.

Z wyrazami szacunku,

prof. Maria Kózka

Konsultant Krajowy w dz. pielęgniarstwa

(podpis elektroniczny)

